

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi kultúrákban 2025.05.21.

A múlt héten folytatódott az átlagosnál hűvösebb időjárás országszerte. A borongós, gyakran szeles napokon továbbra sem örülhettünk mindenütt a csapadéknak. Habár a múlt hétre már az alföldi területeken is csökkent a hőmérséklet, a záporokkal, zivatarokkal érkező eső csak egy-egy kisebb térségben jelentett számottevő öntözést. A csapadék mennyisége 1,0-22,0 mm között változott, vagyis a szárazság még mindig kitartott. A hőmérséklet tekintetében is változékony volt az időszak, mert a mérsékelt nappali felmelegedéseket (maximum: 22,0-25,0 °C) még mindig alacsony éjszakai hőmérsékletek (1-6 °C) váltották. A kukorica és napraforgó állományok fejlődése továbbra is visszafogott volt, sőt az élettani eredetű fejlődési elégtelenség mellé a gyomirtások esetleges fitotoxikus tünetei is betársultak.

Őszi búzában folytatódtak a virágzáskori, kalászhvédelemre irányuló gombaölőszeres kezelések. A még virágzó állományokban (és ahol eddig még nem tették) a **kalász fuzáriózis** elleni megelőző védekezések a következő napokban továbbra is elvégezhetők. Erre szükség is van, mert a helyenként előforduló esők, a szinte általánosan magas (>75 %) páratartalom kedveznek a fuzárium-fajok fertőzéséhez. Lényegesen nagyobb fertőzési nyomásra számíthatunk azokon a táblákon, ahol az előző évben a gabonaféléket is fertőző fuzárium-fajok felszaporodtak, és mostanáig fennmaradtak a növénymaradványokon (azok nem bomlottak le, nem kerültek a talaj mélyebb rétegeibe). A fertőzésre hajlamosító elővetemények lehetnek többek közt a gabonafélék és a kukorica. Az őszi búza állományokban a **lisztharmat** és a **szeptóriás levélfoltosság** fertőzöttségi szintje nem változott jelentősen (gyenge-közepes fertőzöttség az alsó levélzónában, száron), ezzel szemben a **pirenofóras levélfoltosság** egy-egy kisebb alföldi körzetben (Csongrád-Csanád vármegye) enyhe növekedést mutat. A **vetésfehérítő bogarak** imágóinak száma észlelési szintűre csökkent. A lárvák egyedszáma csak a védett táblákon mérséklődött (6-15 db lárva/10 hálócsapás), máshol a levélhámogatásból származó folt-szerű kártétel folytatódott, amely gyakran a közepes-erős mértéket is elérte. A **levéltetvek** előfordulása –hasonlóan a vetésfehérítőhöz- nagyon változó, akár kisebb körzetekben is lehet találni hol jobban, hol kevésbé fertőzött táblát, ezért a táblaszintű ellenőrzésnek most különösen nagy szerepe van. Repcében a kihelyezett csapdák minimális szinten fogják a repcefénybogarat és a **repcebecő-ormányost**. A repcebecő-ormányos kártétele egy-egy táblán jelentősebb, azonban legtöbbször a becők ~1-5 %-a között változik (1-2. fotó).

1-2. fotó: Repcebecő-ormányos kártétele és lárvája a becőn

A **fóvás és alternáriás** levélfoltosságon kívül egyéb kórtani probléma egyelőre nem jellemző, a becők egészségesek. Kukoricában és napraforgóban a **gyomirtások** folyamatban vannak. A magról kelő –főleg kétszikű- gyomnövények kelése folyamatos, a **parlagfű** szikleveles - 6 leveles állapotú. A száraz, eső nélküli területeken az optimális hatáskifejtéshez szükséges bemosó csapadék hiánya miatt a preemergens kezelések csökkent hatékonysága valószínűsíthető. Ezekben az esetekben, valamint az élő gyomnövények jelenléte esetén a posztemergens kezelések tervezése és elvégzése javasolt. A kisebb-nagyobb esőket követően, különösen ha felmelegszik az idő, a gyomnövények tömeges kelésére számíthatunk. A később vetett kukorica (szögcsíra-3 leveles állapot) és napraforgó (kelés-2 leveles állapot) táblákon a **barkók** kártétele folytatódott, de az többnyire a tábla szélére korlátozódott. A fejlettebb állományokban a kártételi veszély mostanra minimálisra csökkent. A **nyulak** kártétele napraforgóban helyenként számottevő (pl.: Kis-Alföld, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun Szolnok vármegyék), egy-egy tábla újravetésére is szükség volt. Napraforgóban elkezdődött a **levéltetvek** betelepítése. Borsóban (virágzás) a **levéltetvek** egyedszáma növekedett, előfordulásuk gyakoribbá vált. A gyapottok bagolylepke rajzás megfigyelésére a csapadék kihelyezése időszerű!

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.